

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztálvozás

9.439

Szerző:

A modern

Cím:

tűzijáték

Forrás:

Stuverti. Napsz.

Hely:

Idő:

"1686"

Személy:

Helyszám:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

melyben egykoru metszet örökíti meg a Buda visszafoglalásának öröme a párisi Pré aux Clercs-ben 1686 szeptember 12-én rendezett tűzijátékot.

Aki végigélvezte a Szent István-napi ünnepek egyre érdekesebbé fokozódó kresendóját, csalódottan, sőt bosszankodva távozott este a Dunapartról. Restelkednünk kellett az ötletszegény vidéki tűzijátékon, melyre a legudvariasabb idegen is csak elnéző mosollyal válaszolt. Méltatlan befejezése a sok leleménnyel és eredetiséggel összeállított, gazdag programnak. Az idegen, aki látott olasz stadionban tűzijáték-pantomimát, mint az Incendio di Troia, vagy egy perspektivikus tűzijátékot a Themésén, figurális tűzijátékot a vierwaldstätti tavat környékező hegyeken, tűzdekorációt Biarritzban a Pyreneusokon és a tengeröbölben, gyönyörködött a versaillesi Neptun-medence káprázatos világító tűzkutaiban és emlékezetében van még a párisi világiállítás sok pirotechnikai csodája, vagy akár az 1925. évi párisi iparművészeti kiállításon a Szajna mesterséges vízesei a III. Sándor cár-hidon, melyek ezerszínű tűzpompában és fényben csillogtak: nem fogja tudni megérteni, hogyan lehet attrakciónak hirdetni a pesti tűzijátékot, mely sok lármájával és kevés látnivalójával a megboldogult Duna-ünnep vicceit kelti életre. Pedig nincs talán város Európában, ahol a Duna és a Gellérthegy fölhasználásával olyan nagyszerűen be lehetne mutatni a modern pirotechnika összes fajait és legújabb vívmányait, mint Budapest.

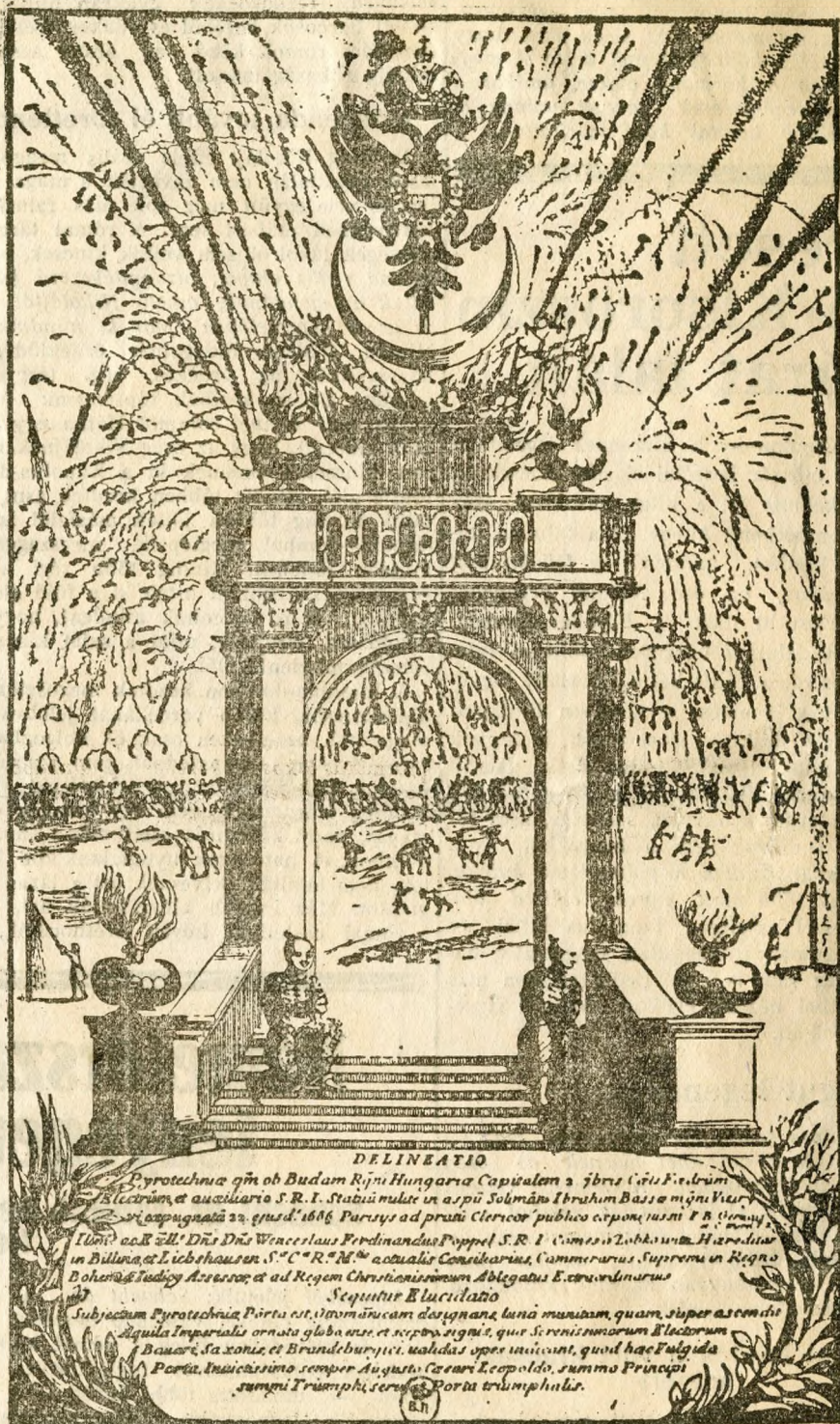
A XIX. század elején élt Bécsben a nagy-hírű Stüver, aki olasz és francia mestereknél tanult, ő rendezte a Prater-beli európai híru tűzijátékot Eszterházy Miklós gyakran lehozta Kismartonba, ahol ragyogó ünnepeket rendezett, sőt a pesti magisztratus urai sem sajnálták a pénzt Stüvertől Ferenc császár látogatása alkalmával. A magyar főváros annaleszei is sok híres tűzijáték emlékezetét őrizték meg. A millenáris év tűzijátékában is nyugati dolgokat produkált.

A pirotechnika eredetileg olasz művészet és tudomány. Már a Mediciek idejéből ismerünk könyveket, melyek nagyszerű illusztrációkkal vannak díszítve, a renaissance tűzi- és víziünnepeit — a kettőt többnyire kombinálták — ábrázolják. 1739-ben XV. Lajos hívására egy olasz család telepedett le Párisban, az öt Ruggieri-fivér, a kor leg-híresebb pirotechnikusai, akik megalapították a Ruggieri-tűzijátékműhelyt, mely ma a világ legnagyobb ilyen intézménye, nyolc gyárral és tizezer munkással.

Az utolsó Ruggieri 1873-ban halt meg. Könyvtárában, melynek ismerjük aukciós katalógusát, összegyűjtötte kéziratban és nyomtatásban a XII. századtól kezdve a leg-híresebb tűzi- és víziünnepek leírásait. Halála után a gyár részvénytársaság lett. Trichard Jean igazgató szives volt megmutatni e sorok írójának a Ruggierik muzeumát,

A régi és a modern pirotechnika egyaránt rengeteg ötlettel szolgál. Miért akkor ez az elavult vidéki rakétázás, mely megjárja a tiroli falvakban, vagy vidéki osztrák városkákban, de nem Budapesten? A Gellérthegy pompásan alkalmas figurális és dekoratív tűzijátéokra, jó aztán krizantemum csokorra, tüzesésre, kaszkádra. Negyven-ötven méter hosszúságu, kifeszített dróton szaladgáló tűzkigyókra, Dunába zuhanó és a folyó felületén ugráló tűzibékákra. A Dunán különben is csodálatos dolgokat lehetne produkálni, hozzá olyanokat, ami nem kerül sokba. Ilyen például a víziütközet tűzgolyókkal a folyam közepén. Az Erzsébet-hid alatt fellehetne szerelni egyszerű gépszerkezetet, melynek segítségével — mint a III. Sándor cár-hidon — a hid magasságából a folyam szélességében vízuhatag omolnék villanyfényben tüzesével.

A tűzijáték ma művészet, régebben csak ügyesség volt. Ma festők és rajzolók tervezik meg az effektusokat, melyeket a pirotechnikusok realizálnak. Ha egy olasz szakemberre bízánk a Szent István-napi tűzijátékot a természeti adottságokkal, sőt a budai hegyekkel, olyan világra szóló, artisztikus látványosságot produkálna, amelynek valóban nem volna párja sehol.

Buda visszafoglalásának öröme Párisban a Pré aux Clercs-en 1686 szeptember 12-én rendezett tűzijáték